

Délvidéki megemlékezés

Kelemen András beszéde 2012. november 1-én az újvidéki és temerini kegyeleti ünnepségen a II. világháború végén – és a béke első hónapjaiban – ártatlanul lemészárolt magyar áldozatokra emlékezve Újvidék, Futaki úti temető Nemcsak szívem szerint vagyok itt, hanem a Magyar Parlament Elnökének képviselőjében is. És az ő szerepére gondolva ide idéződik a tavaly őszi (2011. november 25-27) ünnepi ülésünk, az Országház főrendi szárnyában rendezett emlékülés Délvidéki Magyar Golgota néven, ahol végre méltó szinten emlékeztünk meg arról, hogy az 1944 októberétől a Délvidéken dúló partizánok és a berendezkedő totális állam népiertást hajtott végre a magyarok ellen. Ép érzékű ember persze inkább hajlandó lenne arra gondolni, hogy a vérengzés, amit itt elszenvedtünk még a háborúban elszabadult embertelen szenvedélyek számlájára írható; de a jogfosztás és vagyonelkobzás, vagyis a magyarokra nemzeti alapon kiszabott kollektív büntetés igazolhatóan a katonai közigazgatáshoz, vagyis központi akarathoz köthető. A kitelepítést pedig a korabeli magyarok „kihajtásnak” mondták, mert az is embertelenül történt. Így tehát meg kell kísérelnünk minden rendelkezésünkre álló eszközzel értékelhető lépést tenni régi gyászunk törvényesítése felé. A történelmi tények tisztességes rendbetételéhez pedig már nagyon várjuk a történelmi tényfeltáró vegyesbizottság eredményes munkáját. Ha valahol a Kárpát-medencében, itt, a Délvidéken átélhették a magyarok Illyés Gyula riasztóan mély megállapítását, amely szerint „Jöhet idő, hogy emlékezni bátra dolog lesz, mint tervezni –”. Jövet azonban megálltunk Csurogon. Ott akarva-akaratlan felidéződött bennem Kövér László október 10-i vereckei beszéde. Mondandója annál is inkább ideillik, mert ezen a tájon gyakrabban mint másutt történik meg a magyarság emlékjeleinek ledöntése, lerombolása, ellopása – vagy éppen a tömegsírok beton alá rejtése. Kövér László ezt mondta az ismételt meggyalázott és megrongált vereckei emlékmű tövében: „A huszadik század megtanított minket, magyarokat, hogy a történelemkönyveket mindig a győztesek írják, de a történelmet valójában azok alakítják, akiket a győztesek mindörökké legyőzötteknek hisznek.” És így folytatta: „...a magyarok képesek voltak mindig újrakezdeni...”; Megtanultuk, hogy nem az számít, hányszor gáncsolnak el, hanem az a fontos, fel tudunk-e állni újra. Megtanultuk, hogy nem tudják úgy tönkretenni Magyarországot és a magyarságot, hogy azt ne tudnánk újjáépíteni. És időközben azt is megtanultuk, nem tudják mások annyszor meggyalázni a vereckei emlékművet, mint ahányszor mi, magyarok, képesek vagyunk azt helyreállítani.” Mi pedig Ady Endrével elmondhatjuk: „Szép szemben állni ezernyi pokolnak S kis itthonunkban harcolni ki rendet, Mikor körülünk véresen loholnak Nép-óriások, századok, világok És trónok és ősi álmok remegnek, Keresni egy bús kis országnak álmát, Mikor az Ég piros sátra alatt Játszódnak le hóhéros panorámák”; Ady átélte a magyarság I. világháborús végveszélyét, – és a már tomboló, s a látnoki módon előre látott borzalmaktól győtrötten is a reményt küldi nekünk is üzenetként: „Százszor szentebb minden máskorinál Lelkünk erős, tavaszi riadója.” (Véres panorámák tavaszán) Erős üzenet nekünk erőt és egységet kell mutatnunk abban, hogy tényleg az Illyés Gyula említette „bátor emlékezésnek” megszülessen méltó megtestesülése: hogy végre épüljön meg a Makovecz Imre-tervezte emléktorony. Az élet dolgai összekapcsolódnak. Makovecz Imre volt annak a civil egyesületnek az elnöke, amelynek vezetését utána én vettem át. Így számomra a készülő emlékhely személyes kötődést is jelent. Imre bátyán ugyan testileg már nincs közöttünk, de beépül, be fog épülni az emlékműbe, mint a balladabeli Kőműves Kelemenné! a Nyugati Temető közös sírjának emléktábláinál Első szavunk: a fájdalom. Az értelmetlen, keserves halálért. A megkínzásért, az elűzésért, a jog- és vagyonfosztásért. Az ártatlan áldozatokért, közük öregekért és csecsemőkért. Megborzongok, ha arra gondolok, hogyan pusztultak el ők. De megborzong az elkövető is. Mindaz, aki ezt okozta – és s mindaz, aki máig fedezi a bűnt. Mert mivel mással magyarázható, hogy elrejtene törekedtek a tömegsírokat, és hogy emlékjeleinket is oly gyakran megrongálják?! Tőlünk pedig azt várták el, hogy feledjük a feledhetetlent. Mindenki, aki már gyászolt valaha, megtapasztalhatta, hogy a feldolgozatlan, kibeszéletlen veszteség tovább kínozza minket. A fájdalom letagadásáért, elnyomásáért lelkünk és testünk súlyos árat fizet. Ha halottainkat nem gyászolhatjuk, nem oldódik bennünk a kín, magunkra maradunk, életkedvünk elszáll. Mi pedig tartozunk magunknak, tartozunk mártírjainknak azzal, hogy fenntartjuk a magyar közösséget mindenütt, ahol élünk. Ehhez nagy segítséget jelent, ha a magyar nemzet közösségébe tartozónak tarthatjuk magunkat. Sokáig próbálták ezt megakadályozni, de már megtettük az első lépést a honosítás lehetőségével. A mai határokon kívül de az azokon belül is élő magyarok számára erőt nyújt, ha felnézhetünk arra az országra, ahol a magyarok többsége él. Ez kell legyen a következő nehéz lépés. A magyar parlament, amelynek elnökét is képviselem itt, vallja és tudja: nincsenek külön határon túli magyar ügyek, vagy ha vannak, azok csupán részei a közös magyar ügynek! A magyarországi rendszerváltozás után 1993/4 telén jártam itt, a déli végeken. A korábbi béklyótól szabaduló magyar állam és a szenvedő véreikkel együttérző magyarok által küldött segítséget kormányoztam a Vajdaságba. Ez volt a Téli segítség. Akkori emlékem az a példás összefogás és rend, ahogy a segélyszállítmányok célba értek a magyarok között. Akkor egység volt a Délvidéken. Én csak azt kívánom, hogy újra teremtsük ezt meg, legalább a lényeges ügyekben! Mert nyilvánvaló, hogy – szerte Európában – ahol csak megszületett a nagyobb államon belül élő kisebb nemzeti közösségek önkormányzó rendszere, ott ezek meg tudták teremteni az döntő ügyekben az egységet. És nyilvánvaló, hogy ebben nagyon fontos lehet az az ország, amely védőhatalmi szerepet vállal. De ahhoz, hogy ezt ténylegesen betölthesse, a mai Magyarországnak olyanná kell válnia, amely nemzeti kérdésekben egységes, és amelyre felnézhet barát és ellenség egyaránt. Az elmúlt évszázadban átélte csapások után ez egyáltalán nem könnyű feladat! De megtettük a döntő lépést. Míg a rendszerváltoztatás ideiglenes alkotmányában az anyaország felelősségérzetét fejezte ki a határain kívül élő magyarok sorsáért, addig az új alaptörvény felelősséget visel értük. Míg az még csak a Magyarországgal való kapcsolatuk ápolását ígerte előmozdítani, addig mostantól „elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, a szülőföldön való boldogulásukat, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.” S mindezt egy 2004.

december 5-ével jelezhető sötét mélypont után… Okunk van arra, hogy átéljük a felvidéki Kulcsár Tibor sorait, aki a létező legegyszerűbb szavakkal mondja ki „Gyökerek” c. versében: „Itt élned kell Ezt add tovább a gyermekeidnek” Emeljük hát fel szíveinket és törekedjünk arra, hogy szülessen meg a közös hit, remény és szeretet, és ez természetesen egységet egész közösségünkben ! Gondoljuk csak meg: Babits Mihály 1938-ban, a közelgő vihar előérzetében is mert a jövőbe tekinteni, amikor így írt: „Él a nagy Isten és semmire megy kárba, Magyarok se lettünk pusztulni hiába, hanem példát adni valamennyi népnek, mily görbék s biztosak pályái az égnek. Ebből tudhatod már, mi a magyar dolga, hogy az erős előtt meg ne hunyázkodna. Erős igazsággal az erőszak ellen: Így élj, s nem kell félned, veled már az Isten. Kelnek a zsarnokok, tûnnek a zsarnokok. Te maradsz, te várhatsz, nagy a te zálogod. Zsibbad a szabadság, de titkon bizserreg, és jön az igazság, közelebb, közelebb…” Én is ezt kívánom mindnyájunknak. Ezen dolgozzunk tovább!